

EEEEEEEEEEEEEEEEE||अध्याय २५||EEEEEEEEEEEEEEEEE

॥ अथ श्रीसाईसच्चरीत ॥ अध्याय २५ ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीकुलदेवतायै नमः ॥
श्रीसीतारामचंद्राभ्यो नमः ॥ श्रीसद्गुरुसाईनाथाय नमः ॥ साईमहाराज कृपासागर । साक्षात्
ईश्वरी अवतार । पूर्णब्रह्म म्हान योगेश्वर । नमस्कार तांकां साश्टांग ॥१॥ जयजयाजी संतभुशणा ।
मंगलाधामा आत्मारामा । साईसमर्था भक्तविश्रामा । नमस्कार तुका पूर्णकामा ॥२॥ फाटल्या

अध्यायांतं निरुपण । फकांडां विनोद परिशिलन । मात हो साई भक्तीभावान । करता भक्तरंजन सदांच ॥३॥ साई
परम दयामुर्ती । फकत जाय अनन्य भक्ती । भक्त श्रद्धालू आनी भावार्थी । इत्सा धरप्यांचो ना उणाव ॥४॥
“सद्गुरु तोच म्हजी मुर्ती” । कृष्णान सांगले ‘उद्घवाप्रती’ । असो सद्गुरु पुजचो प्रितीं । अनन्य भक्ती नांव
तिचें ॥५॥ इत्सा जाली काळजांत । बरोवर्चे श्रीसाईचें चरीत । लिला आयकुपा सारकी अदभूत । केली पूर्ण ती
श्रीसाईनी ॥६॥ नासतना अधिकार विद्वत्ता ज्ञान । पामराक ह्या दिवन उर्बा स्फुरण । घेतलो बरोवन ग्रंथ म्हज्या
हातांतल्यान । दिवपाक जागृती भक्तांक आपल्या ॥७॥ “दप्तर दवर” असो आदेश । जालो अज्ञानी म्हजे
सारक्याक । तेनाच म्हजे अल्प बुद्दीक । धैर्यविज्ञान संपन्नताय ॥८॥ तेनाच म्हाका आयलो धीर । की हो साई
गुणगंभीर । दवरून घेतलो आपलें दप्तर । उद्घारा खातीर भक्तांच्या ॥९॥ ना जाल्यार हो ‘वाग्विलास’ । आसलें व्हय
म्हाका हें धाडस । संतचरण-प्रसाद पायस । चरीत अमृतरस हो असो ॥१०॥ ही साईचरीत रुपांत । पियेवपाची

१. उद्घवाक. २. उतरांचो खेळ.

EEEEEEEEEEEEEEEEE||श्रीसाईसच्चरीता||EEEEEEEEEEEEEEEEE

तयारी करतात । थंयच्यान मागीर वाद्यांच्या गजरांत । व्हरतात नाचयत निशाण ॥२५॥ मशिदीच्या तोंकांक दोनांय वटेन । भरपूर बंदेरां फोली लावन । महोत्सव करतात व्हड खुशालेन । आगलोवेगळो दर वर्सा ॥२५॥ तर्शेच येतात थंय जे फकीर । वाडटात तांकां पोटभर । अशे तरेन रामनम थंयसर । मनयतात हे शेठ लोक ॥२६॥ त्याच ह्या दामुअण्णाची कथा । श्रोत्यांक नमळायेन सांगतां आतां । आयकून घेतल्यार प्रसन्न चित्ता । साईसमर्थताय प्रगटली ॥२७॥ मुंबयच्या तांच्या इश्टान । पत्र एक दिलें धाढून । लाभ मेळटलो दोन लाख खात्रेन । करुया असो धंदो आतां ॥२८॥ जोडुया दरेकीं लाख लाख । दोगूय आमी भागाक । जाप धाडपाची करात ताकतीक । धंदोय प्रामाणीक फायद्याचो ॥२९॥ कापूस भरपूर घेवया विकत । दर मेळटलो हातोहात । आनीक वेळ वगडावं नाकात । करचो पडटलो पच्छताप ॥३०॥ घालोवं नाकात ही 'वेळ । अण्णांच्या मनांत जालो गोंदळ । विस्वास त्या इश्टाचेर प्रबळ । तरीय जायना विचार ठाम ॥३१॥ धंदो करचो वा ना करचो । गोंदळ अण्णांच्या मनाचो । उगडास केलो देवाचो । गोंदळ मनाचो सोडोवंक ॥३२॥ दामुअण्णाय गुरुपुत्र । बरयलें तांणी बाबांक पत्र । आमकां ना बुद्दी स्वतंत्र । तुमीच आदार आमचो ॥३३॥ सुकृददर्शनीं हो वेपार । करचो असो येता विचार । जातले तुमचे व्हड उपकार । सांगात जातलो लाभ काय लुकसाण ॥३४॥ पत्र बरयलें माधवरावांक । म्हणलें तें वाचून दाखयात बाबांक । दियात रोखडोच निरोप आपणाक । दिसता धंदो हो फायद्याचो ॥३५॥ दुसऱ्या दिसा सांजवेळार । पडलें माधवरावाच्या हातांत पत्र । तांणी व्हरून मशिदी भितर । दवरलें चरणांचेर श्रीसाईच्या ॥३६॥ ‘कितें शामा घाई कित्याक । कागद कसलो लायता पांयांक’ । बाबा तो नगरचो दामूशेट विचारूंक । सोदता तुमकां कितें

तरी ॥३७॥ “अशें कितें तरी तो बरयता । कसले बेत तो आंखता । दिसता मळबाक हात लायता । देव दिता तें
 नाका ॥३८॥ वाच वाच ताचें पत्र” । शामान जें वाचलें सविस्तर । त्याच अर्थाचो मजकूर । दामुअण्णांचो
 अक्षरशा ॥३९॥ देवा, तुमी बसतात निश्चल । करतात भक्तांची खळबळ । मागीर जातकूच मनाची तळमळ ।
 हाडटात चरणां कडेन ॥४०॥ कोणाक स्वता ओढून हाडटात । कोणाक पत्रां बरोवंक लायतात । भितरलो आशय
 पयलींच सांगतात । मागीर वाचून तरी घेतात कित्याक ॥४१॥ “आरे शामा, वाच वाच । म्हजेर कित्याक पातयेता
 बेठोच । हांव हो आपलो असोच । उलयतां जिबेर येता तें सहज” ॥४२॥ मागीर माधवरावान पत्र वाचलें । बाबांनी
 लक्ष दिवन आयकलें । कळकळून मागीर बाबा उलयले । “सुटल्या तकली त्या शेटीची ॥४३॥ धाड ताका
 जाप सडसडीत । विचार, कितें उणें आसा घरांत । राव समाधानान मेळटा ते भाकरेंत । पदूं नाका भकीक
 लाखाचे” ॥४४॥ शामाच्या पत्राची खिणाखिणा । वाटूच पल्यताले दामूअण्णा । पत्र मेळटांच त्याच खिणा ।
 वाचलें तांणी उगङ्गून ॥४५॥ पूण वाचून ती जाप । दामूअण्णा निर्शेले साप्प । बाळगिल्ली तांणी व्हड आस । हुमटलो
 रुख ते इत्शेचो ॥४६॥ आतां लाख जोडचे । अर्दे कळंतरान रिणाक दिवचे । तातूतल्यान आनीक लाख जोडचे ।
 खोसयेंत रावचें शारांत ॥४७॥ असो आसलो तांचो बेत । सगलो गेलो मातयेंत । जावपाचें लखपती रातयांत । भंगलें
 तांचें सपन ॥४८॥ पत्र बरयलें तेंच चुकलें । बाबांनी हें कितें केलें । दोळ्यां मुखार ताट वाडिलें । खोंटावन उडयलें
 हांवेंच ॥४९॥ आसूं, त्या पत्रांत दामुअण्णांक । शामान अशेंय सुचयिलें एक । येवचें एकदां दर्शनाक । आसता
 अंतर काना दोळ्या मदीं ॥५०॥ अशें माधवरावांचें सुचीत । प्रत्यक्ष वचप दिसलें उचीत । कोणें सांगचें तातुंतूय

आसत हीत । घडये मान्यताय दितूय बी ॥५१॥ असो विचार करून मनांत । अण्णा पावले शिरडींत । चरण दर्शन
 घेतले उपरांत । बसले तेंकुनूच बाबांक ॥५२॥ हळू हळू पांय चेपीत । विचारपाचें नासलें धाडस जायत । अचकीत
 सुचलें मनांत । वांटो दवरचो बाबांचो ॥५३॥ मनांत म्हणलें श्रीसाईनाथा । करशात जर ह्या वेब्हारांत साहृता ।
 लाभाचो कांय वांटो औंपतां । हाडून तुमच्या चरणांचेर ॥५४॥ मस्तकाक लायले साईचरण । दामूअण्णा बसले
 कांय खीण । संकल्प-विकल्प मनाचें लक्षण । वेपार चलताले भितरल्यान ॥५५॥ भक्तीन करचें 'मनोरथ । ते
 नकळो खरो सुवार्थ । फकत गुरुकूच खबर शिश्याचें हीत । भविश्य भूत वर्तमान ॥५६॥ धरल्या जी इत्या मनांत ।
 कोणेय कितलीय दवरूं गुपीत । साई समर्थ सगलें जाणटात । 'अंतर्यामी पूर्ण ते ॥५७॥ जेना कोणूय आपलें
 इत्थीत । साईचरणांचेर प्रेमान औंपीत । पूर्ण विस्वासान आज्ञा मागीत । दाखयताले साई मार्ग तांकां ॥५८॥ हेच तर
 तांचें निजव्रत । खबर आसलें भक्तांक समेस्त । जो जो अनन्य शरण येत । करताले संकश्टां पयस तांचीं ॥५९॥
 गुरुच खरो माता-पिता । जल्मा जल्मांचो पाता-त्राता । तोच हरिहर आनी विधाता । करपी, करून घेवपी तोच
 एक ॥६०॥ भुरग्यान मागतकूच गोड गोडशें । आवय दिता बाळकडू इल्लेशें । भुरगें आडूं वा रँडूं जाय तशें । निर्णय
 प्रेमाचो असो हो ॥६१॥ बाळकडूची ती कोडसाण । योग्य वेळार दितली गूण । भुरगें नकळो तें लक्षण । मातेची खूण
 मातेक ॥६२॥ वांटो जरी दवरलो अण्णान । बाबा कितें भुलतले तातूंतल्यान । तांची प्रिती लाभा वीण । तत्पर
 हिताक भक्तांच्या ॥६३॥ मातीमोल जांकां धन भांगर । वांटो बिटो तांकां नासता खबर । संतांचे हे आसतात
 अवतार । फकत उद्घारूंक गरिबांक ॥६४॥ यम नियम शम दम संपन्न । माया दुस्वास दोश विहीन । फकत

॥श्रीरामाद्वचसीत्॥

‘परानुग्रह हेंच प्रयोजन । जाची जीण तो ‘संत’ ॥६५॥ दामुअण्णांचो हो वांटो । मनांतल्या मनांत गुप्त जालो । बाबान प्रगट उपदेश केलो । आयकात तो आदरान ॥६६॥ जीवनमात्रांचे मनोगत । बाबांक सगलें ज्ञात । वर्तमान भविश्य भूत । जसो आंवाळो तळटा वयलो ॥६७॥ आपल्या भक्ताची भावी स्थिती । बाबांक आदींच कळटाली । कशी सादूरताय मेळटाली । बाबां कडल्यान ती आयकात ॥६८॥ ‘‘म्हाका ना रे बाबा कसलीच जाण’’ । दिली बाबांनी सुचोवणी प्रेमान । बन्या वेपाराची साईक ना जाण । शरमले अण्णा मनांत ॥६९॥ आयकून हें बाबांचे वचन । दामुअण्णांक पटली खूण । दिलो मनाचो संकल्प सोडून । बसले तकली घालून सकयल ॥७०॥ परत मनांत आयलो विचार । कसलो करूं दुसरो वेपार । तांदूळ गंव भुसार । आयकात उत्तर बाबांचे ॥७१॥ पांच शेर तूं घेतलो । सात शेर परत दितलो । आयकून हीं उतरां वळखलो । पडलो लजेक अण्णा तेना ॥७२॥ अशें खंयच कितेंच घडना । जें साईचे नदरेक पडना । वयर सकयल कोणाच्या अंतर्मना । नदर तांची सगल्याक ॥७३॥ हे वटेन तांचो इश्ट । पडलो सामको विचारांत । गोंदल व्हड ताच्या मनांत । उत्तरूय ना अण्णांचे ॥७४॥ तेन्नाच शेटीचें पत्र पावलें । घडिल्लें तें तातूंत बरयिल्लें । वाचून तांकां अजाप जालें । म्हणलें कर्मगती विचित्र ही ॥७५॥ कितलो बरो योग आसलो । स्वताच कित्याक ना विचार केलो । फुकट फकिराच्या नादाक लागलो । वगडावन बसलों लाभाक ॥७६॥ ‘‘देव दिता कर्म व्हरता । जावपा सारकी बुद्दी जाता’’ । असलो बरो धंदो आसतां । फकीर कित्याक जाय थंय ॥७७॥ वेब्हाराचेर सोडून उदक । दारादारांनी पोटाचे भरीक । पिणां वरी भोंवता भिकेक । ते कितें दितले सल्लो बरो ॥७८॥ आसूं, नासलें ताच्या नशिबांत । म्हणुनूच अशी सुचली बुद्द । दुसन्या कोणाक

॥श्रीरामायण ३३५॥

घेवचो भागाक । “‘यद्भावि न तद्भावि’” तें ॥७९॥ जालें, अण्णा शांत बसले । आशिल्लें जाचें कर्म फुटिल्लें । तेंच ताच्या त्या इश्टाचें जालें । आयलें तपलें गळ्यांत ॥८०॥ करपाक गेलो सट्टो । पूण ताचो दिमूच उरफाटो । ठोकर बसली जालो तोटो । कसो ‘बडगो फकिराचो ॥८१॥ दामुअण्णा कितलो म्हजो । भाग्यवान व्हडलो शाणो । खरो गुणाचो साई ताचो । कितली माया भक्तांची ॥८२॥ इश्ट म्हणून म्हज्या नादाक । लागल्यार पडपाचो लुकसाणेक । फकिरान त्या वाटायलो बावड्याक । कितली दृढबुद्दी ताची ॥८३॥ फकांडां ताच्या पिशेपणाचीं । घमेंड आपल्या शाणेपणाची । जाली सगली फुकटची । अणभव होच मेळळो ॥८४॥ सोडून फकिराचे निंदेक । लागिल्लों जर ताचे भक्तीक । हांवूय पडचो नासलों लुकसाणेक । जागोवपाचो म्हाकाय तो वेळासूच ॥८५॥ आतां आनीक एक कथा । सांगून आवरुया अण्णांच्या ग्रंथा । खोस जातली श्रोत्यांच्या चित्ता । कळटलें व्हडपण श्रीसाईचें ॥८६॥ पळयात एकदां अशें घडलें । गोंयच्यान एक पार्सल आयलें । कोणे तरी उंची आंबे धाडिल्ले । मामलेदार राळे ह्या नांवान ॥८७॥ माधवरावांच्या नांवाचेर । बाबांच्या पांयीं जावचे सादर । म्हणून कोपरगांवांत स्विकार । जावन आयले ते शिरडींत ॥८८॥ मशिदींत बाबां मुखार । उगडटकूच आंबे दिसले सुंदर । आशिल्ले मेजून तिनशां वयर । म्होंवाल रसाळ घमधमीत ॥८९॥ बाबांनी ती फलां पळयलीं । माधवरावां कडेन काढून दिलीं । ताणी चार कोळंब्यांत दवरलीं । बाकीचीं गेले घेवन ॥९०॥ फलां पडटकूच कोळंब्यांत । बाबा तेना किंते म्हणीत । “फलां तीं दामुअण्णा पासत । दवरात थंयच तशींच” ॥९१॥ मागीर दोन वरां उपरांत । दामुअण्णा मशिदींत । आयले पुजा करपा पासत । घेवन साहित्य आपलें ॥९२॥ आदीं घडिल्लें तांकां खबर नासलें । बाबा व्हडल्यान

१. “यद्भावि न तद्भावि, भावि चेन्न तदन्यथा” म्हणल्यार, घडपाचे ना तरै घडचंच ना. २. थोमणो.

उलोवंक लागले । “अंबे दाम्याचे न्हय ते आपले । खावपाक आशेल्यात लोक जरी ॥१३॥ जाचे अंबे ताणेंच घेवचे । कित्याक आमचे कोणाचे जावचे । जाचे आसत ताणेंच खावचे । वच्यें मरून खावन” ॥१४॥ प्रसादूच हो अशे भावनेन । अण्णान स्विकारलो सभावान । विपरीत अर्थान वच्यें न्हय भियेवन । अण्णा पूर्ण हें जाणटाले ॥१५॥ पुजा करून अण्णा गेले । परत येवन विचारपाक लागले । फळां हीं घरकाळीक धाकले काय व्हडले । दिवचीं कोणाक तें कळना ॥१६॥ बाबांनी सांगलें दी धाकलेक । आठ भुर्गां येतलीं जल्माक । चार धुवो चौग पुतांक । ही आम्रलिला दितली जल्म ॥१७॥ पदराक ना म्हूण भुर्गे । यत्न रातदीस करचे । साधुसंतांचे भजन करचे । मेळोवचे कृपा आशिर्वाद ॥१८॥ म्हणून साधुसंतांचो नाद । मेळोवपाक ग्रहप्रसाद । ज्योतिर्विद्येचो लागलो छंद । जाले ज्योतिशतज्ज्ञ स्वताच ॥१९॥ नशिबांत ना ‘संतान । हें ज्योतीश विद्येचें निदान । अण्णा आशिल्ले पूर्ण जाणून । बशिल्ले जावन निराश ॥२०॥ अशा वेळार हें आस्वासन । साईंसंत मुखांतले वचन । परत आस जाली उत्पन्न । समर्थ प्रसन्न जाल्ल्यान ॥२१॥ अशे तरेन कालांतरान । बाबांचीं उतरां सत्य जावन । तांणी दिल्ल्या त्या आंब्याच्या प्रसादान । आयले भुर्गे जल्माक ॥२२॥ जें उलयले तशेंच घडले । आपले ज्योतीश निशफल थारले । साईंचे बोल सत्य जाले । जल्मलीं भुर्गीं उतरा प्रमाण ॥२३॥ आसू, ही तर वाणी साईंची । ते देहधारी आसतनाची । तरी राखली सासाय महिम्याची । देहत्यागा उपरांतूय ॥२४॥ “जालों जरी गतप्राण । उतरां म्हजी मानात प्रमाण । म्हर्जीं हाडां थडग्यांतल्यान । दितलीं तुमकां आस्वासन ॥२५॥ हांवूच कित्याक म्हर्जीं तुरवत । रावतली तुमचे कडेन उलयत । जे तिका अनन्य शरणागत । करतली संवाद तांचे कडेन ॥२६॥ दोळ्यां आड हांव

॥श्रीसाईदम्बचरीति॥

वतलों । हुसको हो धरू नाकात असलो । म्हज्या हाडांतल्यान आवाज येतलो । घडटलो संवाद तुमचे कडेन ॥१०७॥
 फकत म्हजें करात स्मरण । विस्वासपूर्ण अंतस्कर्णातल्यान । हातांनी चालूच दवरात भजन । जातलें तुमचें
 कल्याण ॥१०८॥ हे भक्तकाम कल्पतरू । समर्थ साई सदगुरु । हेमाड तुमच्या चरणांक न अंतरू । दया करात
 सगल्यांचेर ॥१०९॥ धांव पाव रे गुरुवरा । भक्तजनांच्या करुणाकरा । सुसेग ना ह्या संवसारा । धांवधपट्यो पुरो
 आतां ॥११०॥ आमकां मनमानी करप्यांक । संवंसारांतूच घुसपटून रावप्यांक । विशयभोगांक संवकल्यांक ।
 आवरून वृत्ती करात अंतर्मूख ॥१११॥ लहारां वांगडा भरकटत । चल्ल्यात आमी भवसागरांत । दिवन वेळाप्रसंगार
 हात । करात आमकां भवनिर्मुक्त ॥११२॥ इंद्रियां मेळत तशीं धांवतात । वायट वागपाक प्रवृत्त जातात । स्वैर
 नंहयक बांद घालात । नियंत्रणांत हाडात इंद्रियांक ॥११३॥ इंद्रियां नासत जर अंतर्मूख । आत्मो केन्नाच जायना
 सन्मूख । ताचे वीण कशें आत्यंतीक सूख । जातलो जल्म निरर्थक ॥११४॥ घरकान्न पूत सांगाती । कोणूच
 उपकाराक येनात अंतीं । एक तूंच निमाणचो सांगाती । सूख निर्मुक्ती दिवपी तूं ॥११५॥ सोडोवेन कर्माकर्माचे
 जालें । कर एकदांचें दुखखा वेगालें । उद्धार सगले दीन दुबळे । कृपाबळान हे म्हाराजा ॥११६॥ वादावादी हेर
 'अवकळा । कृपाबळान समूल निर्दळा । जिबेक लागूं दी नामाचो 'चाळा । सुनिर्मळा साईराया ॥११७॥ अशें दियात
 प्रेम मनाक । घालयात संकल्प विकल्पांक । विसर पढूं दी देह घर भानाक । घालयात म्हजें हांवपणूय ॥११८॥ घडूं
 दी तुमचें नामस्मरण । जावचें न्हय हेर स्मरण । येवचें मनाक थीरपण । जावचो न्हय स्पर्श चंचलपणाचो ॥११९॥
 तुमी धरतकूच पोटा कडेन । सोंपतलें आमचें काळखी अज्ञान । सुखांत नंदतले तुमच्या उजवाडान । उणाव आसचो

१. दुर्दशा. २. संवय।

॥ अध्याय २५ ॥ ना कित्याचोच ॥१२०॥ तुमी हे जे पिवयले । निजचरिताचे आमकां पेले । थापटून जे जागे केले । हें कितें पुण्य सामान्य ॥१२१॥ फुडल्या अध्यायांत आनीकूऱ्य गोड । पूर्ण जातले आयकुप्यांचे लाड । वाडटली साईचरणांची आवड । जातली श्रद्धाय घटमूट ॥१२२॥ आयलो एक भक्त दर्शनाक । सोडून आपल्या गुरुचरणांक । करतकूच नमस्कार साईपदांक । निजगुरु स्थानाक केलें दृढ ॥१२३॥ तशेच दुसरे एक ग्रहस्थ । गिरेस्त तरीय संकश्टांनी त्रस्त । आयले पूत घरकानी सयत । दर्शना खातीर श्रीसाईच्या ॥१२४॥ कसो तांचो पूर्ण केलो हेत । मोडण्यान पिडीत तांचो पूत । केलो दर्शनानूच पिडा निर्मुक्त । करून उगडास आदल्या दृश्टांताचो ॥१२५॥ म्हणून हेमाड साईक शरण । करता श्रोत्यांक आदरान विनवण । जावन साईकथा प्रवण । करात सार्थक आयकल्ल्याचें ॥१२६॥ संतसज्जनांनो तुमच्या आशिर्वादान । रचिल्लो भक्त हेमाडपंतान । जय अणकारीत श्रीसाईसच्चरितांतल्यान । भक्त अभिश्ट संपादनं नंवाचो हो पंचविसावो अध्याय सोंपता हांगाच ॥

॥ श्रीसद्गुरुसार्वनाथार्पणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥

○ ○ ○

■ १. मेकळो. २. विनंती. ३. आसक्त. ४. इत्शीत वस्त दिवपी.

॥श्रीसार्वदेवचरीता॥ ३३५